

**Республикалық терминология комиссиясының
2024 жылғы 23 қазандағы отырысында бекітілген терминдер**

Атырау облысы әкімдігі ұсынған мұнай-газ химиясы саласының терминдері		
1 .	«горячая» перекачка	«ыстық» айдау
2 .	«горячие» скважины	«ыстық» ұңғымалар
3 .	β -положение	β -орын
4 .	β -правило	β -ереже
5 .	абсолютно сухое вещество	абсолютті құрғақ заттек
6 .	автогенная сварка	автогендік пісіру
7 .	автоматические желонки	автоматты науашықтар
8 .	агент окисления	тотықтыру агенті
9 .	адсорбционная колонна	адсорбциялық бағана
10 .	азеотропная перегонка	азеотроптық айдау
11 .	аккумуляция нефти и газа	мұнай мен газдың жинақталуы
12 .	активные центр	белсенді орталық
13 .	активный радикал	белсенді радикал
14 .	алкилареновая структура	алкиларендік құрылым
15 .	алкилированная серная кислота (АСК)	алкилденген күкірт қышқылы (АКК)
1 .	алкилсульфатная смесь (АСС)	алкилсульфаттық қоспа (АСҚ)

1 7 .	алкильные радикалы	алкил радикалдар
1 8 .	алкильный заместитель	алкильдік орынбасар
1 9 .	альфаметилстирольная фракция (АМСФ)	альфаметилстиролдық фракция (АМСФ)
2 0 .	анализ гранулометрический	түйірөлшемдік талдау
2 1 .	анализ седиментационный	седиментациялық талдау
2 2 .	анализ структурный	құрылымдық талдау
2 3 .	анализ термообъемный	термоқөлемдік талдау
2 4 .	антигидратные ингибиторы	гидратқа қарсы тежегіштер
2 5 .	ареновые комплексы	арендік кешендер
2 6 .	ароматизация	ароматтау
2 7 .	ароматизированный продукт	араматтандырылған өнім
2 8 .	ароматическое кольцо	ароматтық сақина
2 9 .	асфальтен	асфальтен
3	асфальтосмолистопарафинистые	асфальтты шайырлы парафинді

	отложения (АСПО)	шөгінділер (АШПШ)
3 1 .	барабан лебедки	шығырық барабаны
3 2 .	бензиновая фракция	бензиндік фракция
3 3 .	бесшовная обсадная труба	жымсыз шегендеу құбыры
3 4 .	бинарная смесь	бинарлы қоспа
3 5 .	биомолекулярное диспропорционирование	биомолекулалық диспропорциялау
3 6 .	бициклические циклоалканы	қосциклді циклді алкандар
3 7 .	близко расположенные частицы	жақын орналасқан бөлшектер
3 8 .	борьба с гидратообразованием	гидраттүзілімдермен күрес
3 9 .	буровое долото	бұрғылау қашауы
4 0 .	бурые угли	қоңыр көмір
4 1 .	буферная жидкость	буферлік сұйықтық
4 2 .	буферное давление	буферлік қысым
4 3 .	вентилятор	желдеткіш
4	верхняя пробка	жоғарғы тығын

4 5 .	виброобработки	дірілді өңдеу
4 6 .	виды сырья	шикізат түрлері
4 7 .	внешний контур газоности	газдылықтың сыртқы контуры
4 8 .	внешний контур нефтенности	мұнайлылықтың сыртқы контуры
4 9 .	внутренний диаметр	ішкі диаметр
5 0 .	внутренний контур газоности	газдылықтың ішкі контуры
5 1 .	внутренний контур нефтенности	мұнайлылықтың ішкі контуры
5 2 .	внутриконтурное заводнение	контурішілік суайдау
5 3 .	внутримолекулярная изомерия	молекулаішілік изомерия
5 4 .	внутрипластовое горение	ішкі қабаттық жану
5 5 .	водная эмульсия	сулы эмульсия
5 6 .	водно-сажевая суспензия	сулы-күйелік суспензия
5 7 .	водный газ	сулы газ
5	водный транспорт нефти (газа)	мұнайды (газды) сумен тасымалдау

5 9 .	водоносные пласты	сулы қабат
6 0 .	водоотдача	суқайтарым
6 1 .	водорастворимые ингибиторы	суда еритін тежегіштер
6 2 .	водорез	су айырық
6 3 .	водородный показатель	сутектік көрсеткіш
6 4 .	воды нефтяные	мұнай сулары
6 5 .	воздушный газ	әуе газы
6 6 .	воски ископаемые	қазба балауыздар
6 7 .	восполнение пластовой энергии	қабаттық энергияны қайта толықтыру
6 8 .	время выдержки раствора	ерітінді ұстау уақыты
6 9 .	время контакта	жанасу уақыты
7 0 .	вторичная связь	екіншілік байланыс
7 1 .	вторичные процессы	екіншілік үдерістер
7	вторичные реакции	екіншілік реакциялар

7 3 .	вторичный алкил	екіншілік алкил
7 4 .	вызов притока нефти	мұнай ағынын шақыру
7 5 .	вынос асфальтосмолопарафиновых отложений из пласта	асфальтты шайырлы парафинді шөгінділерді қабаттан шығару
7 6 .	высокоароматизированная нефть	жоғары ароматтандырылған мұнай
7 7 .	высоковязкая нефть	тұтқырлығы жоғары мұнай
7 8 .	высоковязкая тяжелая нефть	тұтқырлығы жоғары ауыр мұнай
7 9 .	высококачественное топливо	жоғары сапалы отын
8 0 .	высококипящие органические вещества	жоғары температурада қайнайтын органикалық заттектер
8 1 .	высококипящие остатки	жоғары температурада қайнайтын қалдықтар
8 2 .	высокомолекулярные компоненты	жоғарымолекулалы құрамбөліктер
8 3 .	высокомолекулярные фракции	жоғары молекулалық фракциялар
8 4 .	высокомолекулярный комплекс	жоғары молекулалы кешен
8 5 .	высокотемпературная зона	жоғары температуралы аймақ
8	высшие алканы	жоғарғы алкандар

8 7 .	высший показатель	жоғарғы көрсеткіш
8 8 .	вытеснение нефти	мұнайды ығыстыру
8 9 .	вытесняющий реагент нефти	мұнай ығыстырушы реагент
9 0 .	выход газа	газ шығымы
9 1 .	выход нефти	мұнай шығымы
9 2 .	выход продуктов	өнімдер шығымы
9 3 .	выщелачиваемость	шаймаланғыштық
9 4 .	вязкость вещества	заттың тұтқырлығы
9 5 .	вязкость воды	судың тұтқырлығы
9 6 .	вязкость глинистого раствора	сазды ерітіндінің тұтқырлығы
9 7 .	вязкость нефти	мұнай тұтқырлығы
9 8 .	вязкость пластовой нефти	мұнай қабатының тұтқырлығы
9 9 .	вязкость сырья	шикізат тұтқырлығы
1	газ пиролиза	пиролиз газы

1 0 1 .	газоотделитель	газ бөлгіш
1 0 2 .	газо-сажевая смесь	газ-күйе қоспасы
1 0 3 .	газовая фаза	газ фазасы
1 0 4 .	газовая шапка	газ қақпағы
1 0 5 .	газовое месторождение	газ кен орны
1 0 6 .	газовый режим	газ режімі
1 0 7 .	газоконденсатное месторождение	газ конденсаттық кен орын
1 0 8 .	газоносность	газдылық
1 0 9 .	газоносные пласты	газды қабаттар
1 1 0 .	газофазная реакция	газфазалық реакция

1 1 1 .	газофазовый термический процесс	газфазалық термиялық үдеріс
1 1 2 .	галлоидирование	галлоидтау
1 1 3 .	гексометафосфат натрия (ГМФН)	натрий гексаметафосфаты (НГМФ)
1 1 4 .	геологическая особенность	геологиялық ерекшелік
1 1 5 .	геологическая ступень	геологиялық саты
1 1 6 .	геологический запас нефти	мұнайдың геологиялық қоры
1 1 7 .	геофизические работы	геофизикалық жұмыстар
1 1 8 .	геофизические характеристики	геофизикалық сипаттамалар
1 1 9 .	геохимические работы	геохимиялық жұмыстар
1 2 0 .	гидравлическое сопротивление	гидравликалық кедергі
1	гидравлический разрыв пласта	қабатты гидравликалық жару (ҚГЖ)

	(ГРП)	
1 2 2 .	гидравлический удар	гидравликалық соққы
1 2 3 .	гидратная пробка	гидраттық тығын
1 2 4 .	гидратообразование	гидраттүзілімдер
1 2 5 .	гидрирование	сутектендіру
1 2 6 .	гидродинамические расчеты	гидродинамикалық есептеулер
1 2 7 .	гидрокарбонильные комплексы	гидрокарбонилдік кешендер
1 2 8 .	гидропероксиды	гидропероксидтер
1 2 9 .	гидроперфоратор	гидроперфоратор
1 3 0 .	гидрофилизирование породы	таужынысты гидрофилдендіру
1 3 1 .	глинозавод	саз зауыты

1 3 2 .	глинокислотная обработка	саз қышқылдық өңдеу
1 3 3 .	глинопровод	сазқұбыр
1 3 4 .	глубина бурения	бұрғылау тереңдігі
1 3 5 .	глубина залегания пласта	қабаттың жатын тереңдігі
1 3 6 .	глубина реакции	реакция тереңдігі
1 3 7 .	глубинно-насосный способ	терең сорғы тәсілі
1 3 8 .	глубокое бурение поисковых скважин	іздеу ұңғымаларын терең бұрғылау
1 3 9 .	гомогенизация системы	жүйені гомогендеу
1 4 0 .	горючие газы	жанғыш газдар
1 4 1 .	гравитационный режим	гравитациялық режім
1	граница слоя	қатпар шекарасы

1 4 3 .	грунтонос	топырақ тасымалдағыш
1 4 4 .	грунтонос несъемный	алынбайтын топырақ тасымалдағыш
1 4 5 .	групповая сеперационно-замерная установка	топтық сеперациялық өлшеу қондырғысы
1 4 6 .	групповые компоненты	топтық құрамбөліктер
1 4 7 .	гумат натрия	натрий гуматы
1 4 8 .	гуминовая кислота	гумин қышқылы
1 4 9 .	давление забойной скважины	ұңғыма оқпанының қысымы
1 5 0 .	двухколонная конструкция скважины	ұңғыманың екі құбырлық конструкциясы
1 5 1 .	двухступенчатый способ цементирования	цементтеудің екі сатылы тәсілі
1 5 2 .	деароматизация	ароматсыздандыру

1 5 3 .	деароматизированное вещество	ароматсыздандырылған заттек
1 5 4 .	дебит скважины	ұңғыма дебиті
1 5 5 .	дегазация нефти	мұнайды газсыздандыру
1 5 6 .	дегидроконденсация	гидроконденсатсыздандыру
1 5 7 .	десорбция газа	газ десорбциясы
1 5 8 .	деструктивная гидрогенизация	деструктивті гидрогендеу
1 5 9 .	деструктивная переработка	деструктивті қайта өңдеу
1 6 0 .	детальная структурность	егжей-тегжейлі құрылымдылық
1 6 1 .	деформация труб	құбыр деформациясы
1 6 2 .	диеновый синтез	диендік синтез
1	димеризация	димерлеу

1 6 4 .	динамическая система	динамикалық жүйе
1 6 5 .	динамический уровень	динамикалық деңгей
1 6 6 .	диспропорционирование радикалов	радикалдардың диспропорциялануы
1 6 7 .	длина цепи	тізбек ұзындығы
1 6 8 .	длительность периода	кезең ұзақтығы
1 6 9 .	добавляемое вещество	қосатын зат
1 7 0 .	добываемый объем нефти	өндірілетін мұнай көлемі
1 7 1 .	добыча нефти	мұнай өндіру
1 7 2 .	долото дробяще-скалывающего действия	ұсатып-опырғыш қашау
1 7 3 .	долото режуще-истирающего действия	кесіп-мүжігіш қашау

1 7 4 .	долото режущее-скалывающее	кесіп-опырғыш қашау
1 7 5 .	долото специального назначения	арнайы қашау
1 7 6 .	донорно-акцепторные комплексы	донорлы-акцепторлы кешендер
1 7 7 .	дополнительно извлекаемая нефть	қосымша өндірілетін мұнай
1 7 8 .	душистые вещества	хош иісті заттектер
1 7 9 .	железнодорожный транспорт	теміржол көлігі
1 8 0 .	желобная система	науалық жүйе
1 8 1 .	желонка поршневого действия	поршендік әрекет науашығы
1 8 2 .	жидкая фаза	сұйық фаза
1 8 3 .	жидкие продукты	сұйық өнімдер
1	жидкие продукты пиролиза	сұйық пиролиз өнімдері

1 8 5 .	жидкий поглотитель	сұйық сіңіргіш
1 8 6 .	жидкое стекло	сұйық шыны
1 8 7 .	жидкофазное окисление	сұйық фазалық тотығу
1 8 8 .	жидкофазные термические реакции	сұйық фазалы термиялық реакциялар
1 8 9 .	жидкофазный термический процесс	сұйық фазалы термиялық үдеріс
1 9 0 .	забой скважины	ұңғыма оқпаны
1 9 1 .	забойная часть скважины	ұңғыманың оқпан маңды бөлігі
1 9 2 .	зависимость	тәуелділік
1 9 3 .	заканчивание скважины	ұңғыманы бітіру
1 9 4 .	закачка «сухого» газа	«құрғақ» газды айдау

1 9 5 .	закачка в пласт воздуха	қабатқа ауа айдау
1 9 6 .	закачка в пласт газа	қабатқа газ айдау
1 9 7 .	закачка в пласт теплоносителя	қабатқа жылу тасымалдағыш айдау
1 9 8 .	закачка влагопоглатителей	ылғал жұтқыштарды айдау
1 9 9 .	закачка поверхностно-активных веществ (ПАВ)	беткі белсенді заттарды (ББЗ) айдау
2 0 0 .	закачка растворителей	еріткіштерді айдау
2 0 1 .	закачка серной кислоты	күкірт қышқылын айдау
2 0 2 .	законтурное заводнение	контурдан тыс сумен толықтыру
2 0 3 .	замедленное коксование	баяу кокстену
2 0 4 .	заместитель второго рода	екінші ретті орынбасар
2	запас газа	газ қоры

2 0 6 .	запас нефти	мұнай қоры
2 0 7 .	запас вторичный	қосалқы қор
2 0 8 .	запас текущий	күнделікті қор
2 0 9 .	зарождение цепи	тізбектің пайда болуы
2 1 0 .	защита от коррозии	коррозиядан қорғау
2 1 1 .	зональность нефти	мұнай аймақтылығы
2 1 2 .	зольность нефти	мұнай күлділігі
2 1 3 .	известковистый	әктілеу
2 1 4 .	известковый	әкті
2 1 5 .	известково-битумные растворы	әкті-битумды ерітінділер

2 1 6 .	известняк доломитовый	доломитті әктас
2 1 7 .	известняки биогермные	биогермдік әктастар
2 1 8 .	извлечение нефти из скважины	мұнайды ұңғымадан шығару
2 1 9 .	извлечение пласта нефти	мұнай қабатын алу
2 2 0 .	износ долота	қашаудың тозуы
2 2 1 .	изоалканы	изоалкандар
2 2 2 .	изобарный потенциал	изобарлық әлеует
2 2 3 .	изомеризация	изомерлеу
2 2 4 .	изосостояние	изокүй
2 2 5 .	ингибиторная защита	тежегіштік қорғау
2	ингибиторы коррозии	коррозия тежегіштері

2 2 7 .	ингибиторы осадкообразования	тұнба түзу тежегіштері
2 2 8 .	инертный разбавитель	инертті сұйылтқыш
2 2 9 .	иницирование	иницирлеу
2 3 0 .	иницирование цепи	тізбекті иницирлеу
2 3 1 .	иницируемое вещество	иницирленетін заттек
2 3 2 .	ионизирующее излучение	иондаушы сәуле
2 3 3 .	искусственное поддерживание	жасанды ұстап тұру
2 3 4 .	использование растворителей	ертінділерді пайдалану
2 3 5 .	испытание герметичности скважины	ұңғыма герметиктілігін сынау
2 3 6 .	испытатели пласта	қабатты сынағыштар

2 3 7 .	исследование продуктивного горизонта	өнімділік шегін зерттеу
2 3 8 .	истощение пластовой энергии	қабат энергиясының сарқылуы
2 3 9 .	исходные вещества	бастапқы заттар
2 4 0 .	исходные молекулы	бастапқы молекулалар
2 4 1 .	кавернозные коллекторы	ұралы жинағыштар
2 4 2 .	кавернозные породы	ұралы таужыныстар
2 4 3 .	каменноугольная система	таскөмір жүйесі
2 4 4 .	каменный уголь	таскөмір
2 4 5 .	канальный процесс	арналық үдеріс
2 4 6 .	капельки смолы	шайыр тамшылары
2	капиллярное давление	капиллярлық қысым

2 4 8 .	карбент	карбент
2 4 9 .	карбонильные соединения	карбонилдік қосылыстар
2 5 0 .	карбонно-ионный механизм	карбон-ионды механизм
2 5 1 .	каталитический промышленный способ	катализдік өндірістік тәсіл
2 5 2 .	каталитический процесс	катализдік үдеріс
2 5 3 .	каталитический риформинг	катализдік риформинг
2 5 4 .	каталитическое галоидирование	катализдік галоидтау
2 5 5 .	квадратный обрыв цепи	тізбектің квадраттық үзілуі
2 5 6 .	кетоксилат	кетоксилат
2 5 7 .	кетопроизводные	кетотуындылар

2 5 8 .	кинетика образования	түзілу кинетикасы
2 5 9 .	кинетика реакции	реакция кинетикасы
2 6 0 .	кинетические кривые	кинетикалық қисықтар
2 6 1 .	кислород содержащие соединения	оттекті қосылыстар
2 6 2 .	кислородный газ	оттектік газ
2 6 3 .	кислотные ванны	қышқылдық шомылдырғылар
2 6 4 .	кислотный гидролиз	қышқылдық гидролиз
2 6 5 .	классификация запасов месторождений нефти и газа	мұнай мен газ кен орындары қорларының жіктемесі
2 6 6 .	классификация запасов полезных ископаемых	пайдалы қазба қорларының жіктемесі
2 6 7 .	колебательные движения	тербелмелі қозғалыстар
2	коллоидные глины	коллоидтық саздар

2 6 9 .	колонковое долото	бағаналық қашау
2 7 0 .	компоненты-примеси	құрамбөлік-қоспалар
2 7 1 .	компрессорный (газлифтной) способ	компрессорлық (газлифтік) тәсіл
2 7 2 .	конечная нефтенасыщенность пласта	қабаттың мұнаймен толық қанығуы
2 7 3 .	конечные продукты	соңғы өнімдер
2 7 4 .	конкретный механизм	нақты механизм
2 7 5 .	константа скорости реакций	реакция жылдамдығының тұрақтысы
2 7 6 .	контроль за ходом разведки	барлау барысын бақылау
2 7 7 .	коррозионная характеристика	коррозиялық сипаттама
2 7 8 .	лаки	лактар

2 7 9 .	нафта	нафта
2 8 0 .	нефтегазоносный комплекс	мұнайгазды кешен
2 8 1 .	органическое вещество	органикалық заттек
2 8 2 .	осмотическое давление	осмос қысымы
2 8 3 .	процесс	үдеріс
2 8 4 .	раствор глинистый	сазды ерітінді
2 8 5 .	стабильный конденсат	тұрақты конденсат
2 8 6 .	съёмный грунтонос	алынбалы топырақ тасымалдағыш
2 8 7 .	эмульсионные глинистые растворы	эмульсиялық сазды ерітінділер
Орта білім беру бағдарламасы бойынша оқытылатын география пәні терминдері		
2 8 8	«большая двадцатка» (G20)	«үлкен жиырмалық» (G20)

2 8 9 .	«большая семерка» (G7)	«үлкен жетілік» (G7)
2 9 0 .	«зеленая» революция	«жасыл» төңкеріс
2 9 1 .	аварийно-химически опасное вещество	авариялық-химиялық қауіпті заттек
2 9 2 .	агроклиматические ресурсы	агроклиматтық ресурстар
2 9 3 .	Азиатско-Тихоокеанский регион	Азия-Тынық мұхит өңірі
2 9 4 .	азональность	бейаймақтылық
2 9 5 .	актуальная информация	өзекті ақпарат
2 9 6 .	амортизационные отчисления	амортизациялық аударымдар
2 9 7 .	антецедентные границы	антецеденттік шекаралар
2 9 8 .	антропогенное загрязнение окружающей среды	қоршаған ортаның антропогендік ластануы

2 9 9 .	антропогенное рассуждение	антропогендік пайымдау
3 0 0 .	антропогенный ландшафт	антропогенді ландшафт
3 0 1 .	ареал	ареал
3 0 2 .	безотходная технология	қалдықсыз технология
3 0 3 .	бизнес-инкубатор	бизнес-инкубатор
3 0 4 .	биоиндикация	биоиндикация
3 0 5 .	бренд-менеджмент	бренд-менеджмент
3 0 6 .	валовой мировой продукт	жалпы дүниежүзілік өнім
3 0 7 .	валовой национальный доход	жалпыұлттық кіріс
3 0 8 .	валовой общественный продукт	жалпы қоғамдық өнім
3	внешний полумесяц	сыртқы жарты ай

3 1 0 .	внутренний полумесяц	ішкі жарты ай
3 1 1 .	водный кризис	су дағдарысы
3 1 2 .	водоносность реки	өзен сулылығы
3 1 3 .	военная география	әскери география
3 1 4 .	военная промышленность	әскери өнеркәсіп
3 1 5 .	военное производство	әскери өндіріс
3 1 6 .	воздушный транспорт	әуе көлігі
3 1 7 .	восстановление плодородия почвы	топырақ құнарлығын қалпына келтіру
3 1 8 .	всемирное наследие	дүниежүзілік мұра
3 1 9 .	промышленная революция	өнеркәсіптік төңкеріс

3 2 0 .	высотная поясность	биіктік белдеулігі
3 2 1 .	галоиды	галоидтар
3 2 2 .	гендерное неравенство	гендерлік теңсіздік
3 2 3 .	географическая культура	географиялық мәдениет
3 2 4 .	географическая лимология	географиялық лимология
3 2 5 .	географическая экспертиза	географиялық сараптама
3 2 6 .	географический ландшафт	географиялық ландшафт
3 2 7 .	географическое пространство (геопространство)-	географиялық кеңістік (геокеңістік)
3 2 8 .	географическое районирование	географиялық аудандастыру
3 2 9 .	география религий	діндер географиясы
3	геоинформатика	геоинформатика

3 3 1 .	геокриология	геокриология
3 3 2 .	геополитическая безопасность	геосаяси қауіпсіздік
3 3 3 .	геополитическая ситуация	геосаяси жағдай
3 3 4 .	геополитические коды	геосаяси кодтар
3 3 5 .	геополитические регионы	геосаяси өңірлер
3 3 6 .	геополитический образ мира	әлемнің геосаяси бейнесі
3 3 7 .	геополитический процесс	геосаяси үдеріс
3 3 8 .	геополитическое районирование	геосаяси аудандастыру
3 3 9 .	географическая система (геосистема)	географиялық жүйе (геожүйе)
3 4 0 .	геостратегическая область	геостратегиялық облыс

3 4 1 .	геосфера	геосфера
3 4 2 .	геоурбанистика	геоурбанистика
3 4 3 .	геоэкономика	геоэкономика
3 4 4 .	геоэкономическая стратегия	геоэкономикалық стратегия
3 4 5 .	геоэкономическое пространство	геоэкономикалық кеңістік
3 4 6 .	гидрограф	гидрограф
3 4 7 .	гидрологический режим	гидрологиялық режим
3 4 8 .	географическая информационная система (ГИС)	географиялық ақпараттық жүйе (ГАЗ)
3 4 9 .	глобальные проблемы современности	қазіргі заманның жаһандық мәселелері
3 5 0 .	годовые ритмы	жылдық ырғақ
3	горнодобывающая	тау-кен өнеркәсібі

	промышленность	
3 5 2 .	городская агломерация	қала агломерациясы
3 5 3 .	град	бұршақ
3 5 4 .	грузоподъемник	жүк көтергіш
3 5 5 .	группировка	топталу
3 5 6 .	демогеография	демогеография
3 5 7 .	демографическая нагрузка	демографиялық жүктеме
3 5 8 .	демографическая структура населения	халықтың демографиялық құрылымы
3 5 9 .	демографический взрыв	демографиялық дүмпу
3 6 0 .	демографический кризис	демографиялық дағдарыс
3 6 1 .	депрессивные регионы	депрессиялық өңірлер

3 6 2 .	деторождение	бала туу
3 6 3 .	дешифровка	дешифрлеу
3 6 4 .	диахронное сравнение	диахронды салыстыру
3 6 5 .	диверсификация производства	өндірісті әртараптандыру
3 6 6 .	диффузия инноваций	инновациялар диффузиясы
3 6 7 .	дромонимы	дромонимдер
3 6 8 .	друзы	друздар
3 6 9 .	единая энергетическая система	бірыңғай энергетикалық жүйе
3 7 0 .	жеода	жеода
3 7 1 .	жилищная обеспеченность	тұрғын үймен қамтылғандық
3	задачи исследования	зерттеу міндеттері

3 7 3 .	замещение импорта	импортты алмастыру
3 7 4 .	зернистые заполнители	түйіршік толтырғыштар
3 7 5 .	зонирование	аймақтау
3 7 6 .	изменение окружающей среды	қоршаған ортаның өзгеруі
3 7 7 .	инвестиционный климат региона	өңірдің инвестициялық климаты
3 7 8 .	индекс грамотности населения страны	ел тұрғындарының сауаттылық индексі
3 7 9 .	индекс развития информационно-коммуникационных технологий	ақпараттық коммуникациялық технологиялардың даму индексі
3 8 0 .	индекс социального развития	әлеуметтік даму индексі
3 8 1 .	индекс экологической эффективности	экологиялық тиімділік индексі
3 8 2 .	индустриальная страна	индустриялық ел

3 8 3 .	инновационное развитие	инновациялық даму
3 8 4 .	инновационный процесс	инновациялық үдеріс
3 8 5 .	интеграция стран мира	әлем елдерінің интеграциясы
3 8 6 .	интенсивное сельское хозяйство	қарқынды ауылшаруашылығы
3 8 7 .	интенсивный путь	қарқынды жол
3 8 8 .	информационная индустрия	ақпараттық индустрия
3 8 9 .	историко-культурный регион	тарихи-мәдени өңір
3 9 0 .	исторический город	тарихи қала
3 9 1 .	капиталовложения	капитал салымы
3 9 2 .	карбонат	карбонат
3	картометрия	картометрия

3 9 4 .	качество окружающей природной среды	қоршаған табиғи ортаның сапасы
3 9 5 .	кибератака	кибершабуыл
3 9 6 .	классификация	жіктелім
3 9 7 .	коллективизация	ұжымдастыру
3 9 8 .	комбинирование производства	өндірісті құрамдастыру
3 9 9 .	комплексная географическая экспертиза	кешенді географиялық сараптама
4 0 0 .	комплексное географическое районирование	кешенді географиялық аудандастыру
4 0 1 .	конвертер	конвертер
4 0 2 .	конкреция	конкреция
4 0 3 .	консервативные территории	консервативтік аумақтар

4 0 4 .	коренной народ	байырғы халық
4 0 5 .	культурная география	мәдени география
4 0 6 .	ландшафтный дизайн	ландшафт дизайны
4 0 7 .	легирование	легирлеу
4 0 8 .	легирующие металлы	легирленетін металдар
4 0 9 .	легкая промышленность	жеңіл өнеркәсіп
4 1 0 .	ледовый режим	мұз режімі
4 1 1 .	лесная промышленность	орман өнеркәсібі
4 1 2 .	логист	ЛОГИСТ
4 1 3 .	малый каботаж	кіші каботаж
4	маслихат	мәслихат

4 1 5 .	материальные активы	материалдық активтер
4 1 6 .	машиностроительный комплекс	мәшине жасау кешені
4 1 7 .	международное разделение труда (МРТ)	халықаралық еңбек бөлінісі (ХЕБ)
4 1 8 .	международное экономическое объединение	халықаралық экономикалық бірлестік
4 1 9 .	метаданные	метадеректер
4 2 0 .	металлургическая база	металлургиялық база
4 2 1 .	металлургический комплекс	металлургиялық кешен
4 2 2 .	металлургия	металлургия
4 2 3 .	метод аналогии	тәріздестік әдісі
4 2 4 .	метод баланса	теңгерім әдісі

4 2 5 .	метод картодиаграммы	картодиаграмма әдісі
4 2 6 .	минеральные ресурсы	минералдық ресурстар
4 2 7 .	мировая транспортная система	дүниежүзілік көлік жүйесі
4 2 8 .	мировой рынок	әлемдік нарық
4 2 9 .	миропорядок	әлемдік тәртіп
4 3 0 .	миротворчество	бітімгерлік
4 3 1 .	многолетняя мерзлота	көпжылдық тоң
4 3 2 .	многополярный мир	көпполярлы әлем
4 3 3 .	моногород	моноқала
4 3 4 .	морфометрия	морфометрия
4	мультиспектральный режим	мультиспектрлі түсірілім режимі

	сьемки	
4 3 6 .	населенный пункт	елді мекен
4 3 7 .	натечные формы	сауысты пішіндер
4 3 8 .	научно-техническая революция	ғылыми-техникалық төңкеріс
4 3 9 .	научный доклад	ғылыми баяндама
4 4 0 .	национальное хозяйство	ұлттық шаруашылық
4 4 1 .	необходимость материала	материал қажеттілігі
4 4 2 .	необходимость науки	ғылым қажеттілігі
4 4 3 .	необходимость труда	еңбек қажеттілігі
4 4 4 .	несамоуправляющаяся территория	өзін-өзі басқармайтын аумақ
4 4 5 .	новая экономика	жаңа экономика

4 4 6 .	область (геогр.)	облыс (геогр.)
4 4 7 .	образование	білім беру
4 4 8 .	однородное государство	біртекті мемлекет
4 4 9 .	озерность территории	аумақтың келділігі
4 5 0 .	окислы	тотықтар
4 5 1 .	гидроокислы	гидрототықтар
4 5 2 .	оленоводство	бұғы шаруашылығы
4 5 3 .	оолиты	оолиттер
4 5 4 .	опорные слова	тірек сөздер
4 5 5 .	орда	орда
4	орография	орография

4 5 7 .	оронимы	оронимдер
4 5 8 .	основная отрасль экономики	экономиканың негізгі саласы
4 5 9 .	памятники природы	табиғат ескерткіштері
4 6 0 .	панхроматический режим съемки	панхроматикалық түсірілім режімі
4 6 1 .	пассажирские перевозки	жолаушылар тасымалы
4 6 2 .	пассажирский транспорт	жолаушылар көлігі
4 6 3 .	пищевая промышленность	тамақ өнеркәсібі
4 6 4 .	пищуха	шақылдақ
4 6 5 .	плата за загрязнение природной среды	табиғи ортаны ластағаны үшін төленетін төлем
4 6 6 .	плата за природные ресурсы	табиғи ресурстар үшін төлем

4 6 7 .	плотность дорожной сети	жол торабы тығыздығы
4 6 8 .	поверхностная экспозиция	беткей экспозициясы
4 6 9 .	погода	ауа райы
4 7 0 .	подзона	аймақша
4 7 1 .	половая структура населения	халықтың жыныстық құрылымы
4 7 2 .	получение образования	білім алу
4 7 3 .	получение прямой цитаты	тікелей дәйексөз алу
4 7 4 .	потребительские инвестиции	тұтынушылық инвестициялар
4 7 5 .	правовое зонирование	құқықтық зоналау
4 7 6 .	предельно допустимая концентрация	шекті рұқсат етілген концентрация
4	предметная специализация	пәндік мамандану

4 7 8 .	принцип	қағидат
4 7 9 .	принцип региональный	өңірлік қағидат
4 8 0 .	производственно-территориальная связь	өндірістік-аумақтық байланыс
4 8 1 .	промышленно развитые страны	өнеркәсібі дамыған елдер
4 8 2 .	промышленный пункт	өнеркәсіптік пункт
4 8 3 .	промышленный район	өнеркәсіптік аудан
4 8 4 .	промышленный узел	өнеркәсіптік торап
4 8 5 .	прямое экологическое регулирование	тікелей экологиялық реттеу
4 8 6 .	публичное выступление	көпшілік алдында сөз сөйлеу
4 8 7 .	путешественник	саяхатшы

4 8 8 .	разведка месторождений	кен орындарын барлау
4 8 9 .	развитые страны с рыночной экономикой	нарықтық экономикасы бар дамыған елдер
4 9 0 .	район (<i>геогр.</i>)	аудан (<i>геогр.</i>)
4 9 1 .	район физико-географический	физикалық-географиялық аудан
4 9 2 .	районообразование	аудан құру
4 9 3 .	расселение населения	халықты қоныстандыру
4 9 4 .	регионализм	өңіршілдік
4 9 5 .	региональный уровень	өңірлік деңгей
4 9 6 .	редактор формул	формула редакторы
4 9 7 .	рекреационные фонды	рекреациялық қорлар
4	рельеф земли	жер бедері

4 9 9 .	ресурсные базы	ресурстық базалар
5 0 0 .	ресурсообеспеченность	ресурспен қамтылу
5 0 1 .	речная терраса	өзен террасы
5 0 2 .	терраса	террас
5 0 3 .	русло реки	өзен арнасы
5 0 4 .	рыбное хозяйство	балық шаруашылығы
5 0 5 .	сальдо миграции	көші-қон сальдосы
5 0 6 .	самоочищение среды	ортаның өздігінен тазаруы
5 0 7 .	самостоятельная занятость	өзін-өзі жұмыспен қамту
5 0 8 .	сборник научных трудов	ғылыми еңбектер жинағы

5 0 9 .	свойства товара	тауардың қасиеттері
5 1 0 .	секторность	секторлылық
5 1 1 .	сельский населенный пункт	ауылдық елді мекен
5 1 2 .	сельское расселение	ауылдық қоныстану
5 1 3 .	силикат	силикат
5 1 4 .	синхронное сравнение	синхронды салыстыру
5 1 5 .	система экологического менеджмента	экологиялық менеджмент жүйесі
5 1 6 .	системность	жүйелілік
5 1 7 .	склон	беткей
5 1 8 .	слияние	қосылу
5	совокупный показатель	жиынтық көрсеткіш

5 2 0 .	солянка (ботан.)	сораң (ботан.)
5 2 1 .	социально-экономическая география	әлеуметтік-экономикалық география
5 2 2 .	социологическое исследование	әлеуметтанулық зерттеу
5 2 3 .	специальная экономическая зона	арнайы экономикалық аймақ
5 2 4 .	способ улучшения исследовательского подхода	зерттеу амалын жақсарту тәсілі
5 2 5 .	сталагмиты	сталагмиттер
5 2 6 .	сталактиты	сталактиттер
5 2 7 .	статистический метод	статистикалық әдіс
5 2 8 .	стенд	стенд
5 2 9 .	стихийное бедствие	дүлей зілзала

5 3 0 .	столица	астана
5 3 1 .	стратегическая география	стратегиялық география
5 3 2 .	субсеквентная граница	субсеквентті шекара
5 3 3 .	суверенное государство	егеменді мемлекет
5 3 4 .	сульфаты	сульфаттар
5 3 5 .	сфера деятельности города	қала қызметі аясы
5 3 6 .	сфера материального производства	материалдық өндіріс аясы
5 3 7 .	талассократия	таласскратия
5 3 8 .	теллурократия	теллуркратия
5 3 9 .	тема исследования	зерттеу тақырыбы
5	территориальная система	аумақтық жүйе

5 4 1 .	территориальная структура хозяйства	шаруашылықтың аумақтық құрылымы
5 4 2 .	территориально-производственный комплекс	аумақтық-өндірістік кешен
5 4 3 .	территориальное разделение труда	аумақтық еңбек бөлінісі
5 4 4 .	техногенез	техногенез
5 4 5 .	технологический процесс	технологиялық үдеріс
5 4 6 .	технопарк	технопарк
5 4 7 .	типология стран	елдердің типологиясы
5 4 8 .	топонимика	топонимика
5 4 9 .	традиционное природопользование	табиғатты дәстүрлі пайдалану
5 5 0 .	транзитная страна	транзиттік ел

5 5 1 .	транслитерация	транслитерация
5 5 2 .	трудовые ресурсы	еңбек ресурстары
5 5 3 .	туристические ресурсы	туристік ресурстар
5 5 4 .	туристический комплекс	туристік кешен
5 5 5 .	умные электрические сети	ақылды электр желілері
5 5 6 .	управление брендом	брендті басқару
5 5 7 .	урбаноним	урбаноним
5 5 8 .	уровень безработицы	жұмыссыздық деңгейі
5 5 9 .	уровень воды	су деңгейі
5 6 0 .	уровень грамотности взрослого населения	ересек тұрғындардың сауаттылық деңгейі
5	ферросплав	ферроқорытпа

5 6 2 .	физико-географическая область	физикалық-географиялық аймақ
5 6 3 .	физико-географическое районирование	физикалық-географиялық аудандастыру
5 6 4 .	финансовая доступность	қаржылық қолжетімділік
5 6 5 .	хаб	хаб
5 6 6 .	хартленд	хартленд
5 6 7 .	химическая промышленность	химия өнеркәсібі
5 6 8 .	холодная война	қырғиқабақ соғыс
5 6 9 .	холодный фронт	суық фронт
5 7 0 .	хороним	хороним
5 7 1 .	хромиты	хромиттер

5 7 2 .	цифровая модель местности	жергілікті жердің сандық моделі
5 7 3 .	частичная специализация	ішінара мамандану
5 7 4 .	человеческая смерть	адам өлімі
5 7 5 .	экологизация экономики	экономиканы экологияландыру
5 7 6 .	экологический потенциал территории	аумақтың экологиялық әлеуеті
5 7 7 .	экологический риск	экологиялық тәуекел
5 7 8 .	экологический след	экологиялық із
5 7 9 .	эколога-географическая экспертиза	экологиялық-географиялық сараптама
5 8 0 .	эколога-экономические потери	экологиялық-экономикалық шығын
5 8 1 .	экономико-географическая характеристика	экономикалық-географиялық сипаттама
5	экономико-географическая	экономикалық-географиялық

	экспертиза	сараптама
5 8 3 .	экономическая география	экономикалық география
5 8 4 .	экономическая политика	экономикалық саясат
5 8 5 .	экономические инвестиции	экономикалық инвестициялар
5 8 6 .	экспертная оценка	сарапшылық бағалау
5 8 7 .	экстенсивный путь	экстенсивті жол
5 8 8 .	эмпирический метод	эмпирикалық әдіс
5 8 9 .	этногеография	этногеография
5 9 0 .	эффективные территории	тиімді аумақтар
5 9 1 .	ярус	жікқабат
Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі бекітуге ұсынған терминдер		
5 9	абсцесс	абсес

5 9 3 .	азооспермия	азооспермия
5 9 4 .	артериовенозная фистула	артериовеналық жыланкөз
5 9 5 .	асцит	шемен
5 9 6 .	атеросклеротическая бляшка	атеросклерозды түйін
5 9 7 .	бедренная кость	ортан жілік
5 9 8 .	большеберцовая кость	асықты жілік
5 9 9 .	брюшная аорта	іштік қолқа
6 0 0 .	буж	сүмбі
6 0 1 .	бужирование	сүмбілеу
6 0 2 .	вдавление	батыңқы

6 0 3 .	венозная недостаточность	веналық жетіспеушілік
6 0 4 .	вертлужная впадина	ұршық ойыс
6 0 5 .	верхняя (средняя, нижняя) прямокишечная артерия	тік ішектік жоғарғы (ортаңғы, төменгі) артерия
6 0 6 .	ветвь	тармақ
6 0 7 .	внутренняя грудная артерия	кеуделік ішкі артерия
6 0 8 .	возвратный нерв	қайырылма нерв
6 0 9 .	восходящая ободочная кишка	жоғарылаған жиекті ішек
6 1 0 .	гангрена	гангрена
6 1 1 .	геморрой	геморрой
6 1 2 .	гладкая мускулатура	тегіс салалы бұлшықет
6	глазница	көзүя

6 1 4 .	голень	сирақ
6 1 5 .	голосовая связка	дауыстық байлам
6 1 6 .	гортань	көмей
6 1 7 .	грудная клетка	кеуде торы
6 1 8 .	двенадцатиперстная кишка	он екі елі ішек
6 1 9 .	диафрагма	көкет
6 2 0 .	дистрофические изменения	дистрофиялық өзгерістер
6 2 1 .	дубликатура	қосқаттам
6 2 2 .	дыхательная система	тыныс алу жүйесі
6 2 3 .	заднепроходный канал	артқы өтіс өзегі

6 2 4 .	задний проход	артқы өтіс
6 2 5 .	зонд	сүңгі
6 2 6 .	инкапсулирование	қапшықтау
6 2 7 .	инкапсулированный абсцесс	қапшықталған абсес
6 2 8 .	инфильтрат	инфильтрат
6 2 9 .	капиллярная сеть	капиллярлық тор
6 3 0 .	киста	жылауық
6 3 1 .	кожный покров	тері жабыны
6 3 2 .	комбинированные оперативные вмешательства	біріккен операция жасау
6 3 3 .	копчик	құйымшақ
6	кости предплечья	білек сүйектері

6 3 5 .	кости таза (тазовые кости)	жамбас сүйектері
6 3 6 .	лобковая кость	қасаға сүйек
6 3 7 .	локтевая артерия	шынтак жіліктік артерия
6 3 8 .	локтевая кость	шынтак жілік
6 3 9 .	лучевая артерия	кәрі жіліктік артерия
6 4 0 .	лучевая кость	кәрі жілік
6 4 1 .	малоберцовая кость	асықты жілік шыбығы
6 4 2 .	микроцистис	микроцистис
6 4 3 .	мочевой пузырь	несепкуық
6 4 4 .	мышечная оболочка	бұлшықетті қабық

6 4 5 .	непроходимость	бітеліс
6 4 6 .	нерв	нерв
6 4 7 .	неспецифический язвенный колит	бейспецификалы жаралы колит
6 4 8 .	нефролитотомия	нефролитотомия
6 4 9 .	нефросклероз	нефросклероз
6 5 0 .	нефротомия	нефротомия
6 5 1 .	нефроэктомия	нефроэктомия
6 5 2 .	нисходящая ободочная кишка	төмендеген жиекті ішек
6 5 3 .	носовая раковина	мұрын кеуілжірі
6 5 4 .	общая (наружная, внутренняя) артерия	жалпы (сыртқы, ішкі) мықын артериясы
6	общий желчный проток	жалпы өт түтігі

6 5 6 .	околоушная железа	шықшыт безі
6 5 7 .	пальцы стопы	бақай
6 5 8 .	паренхиматозный орган	паренхималық ағза
6 5 9 .	первичный перитонит	ілкі перитонит
6 6 0 .	перегородка	қалқа
6 6 1 .	перешеек	қылта
6 6 2 .	перикард	жүрекқап
6 6 3 .	перстневидный хрящ	жүзіктәрізді шеміршек
6 6 4 .	печеночная сумка	бауырқап
6 6 5 .	пластика	пластика

6 6 6 .	плевра	өкпеқап
6 6 7 .	плечевая кость	тоқпан жілік
6 6 8 .	поджелудочная железа	ұйқы безі
6 6 9 .	подкожно жировая клетчатка	теріасты шелмай
6 7 0 .	подколенная ямка	тақым шұңқыры
6 7 1 .	подмышка	қолтық
6 7 2 .	подошва	табан
6 7 3 .	подслизистая основа	шырышасты негіз
6 7 4 .	позвоночный столб	омыртқа бағанасы
6 7 5 .	поперечная ободочная кишка	көлденең жиекті ішек
6	поперечно-полосатая мускулатура	көлденең жолақты бұлшықет

6 7 7 .	промежность	бұтаралық
6 7 8 .	прямая и боковая проекция	тік және бүйір проекция
6 7 9 .	прямая кишка	тік ішек
6 8 0 .	разлитый перитонит	жайылған перитонит
6 8 1 .	ранняя инфекция	бастапқы инфекция
6 8 2 .	расширенные оперативные вмешательства	кеңейтілген операция жасау
6 8 3 .	релаксационный	релаксациялық
6 8 4 .	сальник	шарбы
6 8 5 .	сальниковая сумка	шарбықап
6 8 6 .	седалищная кость	шонданай сүйек

6 8 7 .	селезенка	көкбауыр
6 8 8 .	серозная оболочка	сірлі қабық
6 8 9 .	сигмовидная ободочная кишка	сигматәрізді жиекті ішек
6 9 0 .	слепая кишка	соқыр ішек
6 9 1 .	столб	бағана
6 9 2 .	стопа	аяқбасы
6 9 3 .	стриктура	тарылу
6 9 4 .	толстая кишка	тоқ ішек
6 9 5 .	тонкая кишка	аш ішек
6 9 6 .	тромб	тромб
6	фасция	шандыр

6 9 8 .	фиброзная капсула почки	бүйректің фиброзды қапшығы
6 9 9 .	фимоз	қылкүпек
7 0 0 .	эпифримальный дивертикул	көкетүсті дивертикул
7 0 1 .	язвенный дефект	ойықжара дефекті
7 0 2 .	ятрогения	ятрогения
Қазақстан Республикасы Төтенше жағдайлар министрлігі		
бекітуге ұсынған терминдер		
7 0 3 .	аномальная жара	аптап
7 0 4 .	бурия	дауыл
7 0 5 .	бурия неистовая	сұрапыл дауыл
7 0 6 .	бурия пыльная	шаң дауыл
7 0 0	бурия черная	қара дауыл

7 0 8 .	буря снежная	қар дауыл
7 0 9 .	буря соленая	тұз дауыл
7 1 0 .	ветер ураганной силы	сұрапыл жел
7 1 1 .	воздушно-ударная волна	ауа соққы толқыны
7 1 2 .	волна стока	ағын толқыны
7 1 3 .	гроза	найзағай
7 1 4 .	грозовые разряды	найзағай жарқылы
7 1 5 .	гром	күн күркіреу
7 1 6 .	заморозки	үсік
7 1 7 .	заражение бактериальное	бактерия жұқтыру

7 1 8 .	заражение местности	жергілікті жердің зақымдануы
7 1 9 .	заражение химическое	химиялық зақымдану
7 2 0 .	моренно-ледниковое озеро	морена-мұздық көлі
7 2 1 .	обмеление	таяздану
7 2 2 .	откос естественный	табиғи кертпеш
7 2 3 .	предвестник землетрясения	жерсілкіну хабаршысы
7 2 4 .	срез склонов	беткей қимасы
7 2 5 .	склон	беткей
7 2 6 .	откос	кертпеш
7 2 7 .	уклон	еңіс
7	восстающие выработки	өрлеме үңгімелер

7 2 9 .	тупиковые выработки	тұйық үңгімелер
7 3 0 .	горное дело	кен ісі
7 3 1 .	ураган	сұрапыл дауыл
7 3 2 .	усиление ветра	желдің күшеюі
7 3 3 .	шквал	қатты дауыл
7 3 4 .	шторм	теңіз дауылы
7 3 5 .	штормовой сгон воды	теңіз дауылынан су шегінуі
7 3 6 .	шуга	анжыр
7 3 7 .	шуговой лед	анжыр мұз
7 3 8 .	цистерна расширительная	кеңейткіш цистерна

